

Budgetforlig 2020-23

Velfærd og sammenhængskraft i Køge Kommune

En effektiv økonomistyring gennem 2019 har givet et solidt fundament og gode forudsætninger for at arbejde med årets budgetaftale. Der er nemlig balance i Køge Kommunes økonomi, og det giver plads til politiske visioner og prioriteringer i budgetaftalen for årene 2020 – 2023. Der er flere årsager til kommunens sunde økonomi. En væsentlig del skyldes, at mange nye borgere og virksomheder fortsat flytter til kommunen, samt at flere borgere kommer i arbejde. Dermed er væksten med til at finansiere en væsentlig del af velfærden. Dertil kommer økonomiaftalen mellem regeringen og Kommunernes Landsforening, der faldt på plads efter sommerferien. Samlet set giver det mulighed for at løfte og udvikle kommunens velfærd for årene 2020 – 2023.

Partierne bag årets budgetforlig prioriterer at udvikle velfærden og fremtidssikre kommunen. Således sikres det, at børneområdet, skoleområdet og ældreområdet samlet set tilføres 25 mio. kr. ekstra i gennemsnit pr. år til at sikre, at ændringer i befolkningssammensætningen ikke giver ændringer i servicen til borgerne. Samlet set udvides budgettet for 2023 således med 100 mio. kr. i forhold til 2019-budgettet.

Forligspartierne er herudover enige om at afblæse de resterende 2020 - besparelser på Børneudvalget og Skoleudvalget. Besparelserne blev besluttet i sidste års budgetlægning, men det har vist sig vanskeligt at finde besparelser for de ca. 10 mio. kr. pr. år som udestår. Forligspartierne er enige om, at de fortsatte bestræbelser for at finde besparelserne, afblæses i et ønske om at skåne børne- og skoleområdet mest muligt.

For at være på forkant med de befolkningsændringer der forventes i de kommende år igangsatte byrådet sidste år drøftelser, der har til formål at omprioritere kommunens økonomi, og ad den vej skaffe råderum til mere direkte velfærd, flere penge på anlægsbudgettet og politiske prioriteringer. Det betyder, at det er en del af budgetforliget, at Køge Kommune hvert år fra 2021 skal finde 35 millioner kroner gennem løbende effektiviseringer, faglige spareforslag og tværgående effektiviseringer.

Det er forligspartiernes opfattelse, at budgetforliget sikrer en fremadrettet robust økonomi for Køge Kommune, og forligspartierne glæder sig samtidig over, at det har været muligt at lave forbedringer i den kommunale service. Samlet set er der foretaget udvidelser på driften på 35 mio. kr. i alt over 4 år. På anlægsområdet er der foretaget udvidelser på 69 mio. kr. i alt over 4 år.

Ligeledes glæder forligspartierne sig over, at budgetforliget indeholder et mindre overskud, der anvendes til at opbygge kommunes likviditet. Den forventede likviditet ved udgangen af 2023 udgør 194 mio. kr.

Sammen med aftalen om en effektiv økonomistyring, hvor et eventuelt merforbrug i det enkelte fagudvalg finansieres af udvalget selv, er dette med til at sikre en sund økonomi. En fast opgave i forbindelse med budgetaftalen er, at forligspartierne skal beslutte, hvorvidt man vil budgettere med det statsgaranterede udskrivningsgrundlag, eller om man vil budgettere med eget skøn over udskrivningsgrundlaget. Forligspartierne bag årets budgetaftale har valgt statsgarantien i 2020, hvilket betyder, at udskrivningsgrundlaget beregnes af Social- og Indenrigsministeriet. Ved at vælge statsgaranti er kommunen sikret et fast indkomstgrundlag på skattesiden, ligesom der som hovedregel ikke vil ske ændringer af de tilskuds- og udligningsbeløb, som staten udmelder til kommunerne året inden budgetåret.

Det er et samlet byråd, og altså Socialdemokratiet, Venstre, Det Konservative Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Dansk Folkeparti, Enhedslisten og Liberal Alliance der står bag årets budgetaftale.

Hensigtserklæringer

A. Omprioriteringer til fremtidens befolkningssammensætning

I Køge kommune er vi på forkant med forandringerne. Det betyder blandt andet, at vi i god tid forbereder kommunens økonomi på de ændringer, der forventes i befolkningssammensætningen. Gennem omprioriteringer giver vi kommunen den økonomiske ballast der skal til for at imødekomme den efterspørgsel efter dem kommunale service der følger af at der kommer flere borgere til kommunen, og af at kommunens nuværende befolkningssammensætning ændrer sig.

Omprioriteringsmulighederne sikres gennem budgetforligets råderumspuljer på 5 mio. kr. i 2020 og stigende med yderligere 35 mio. kr. pr. år fra 2021. Råderummet skabes gennem 3 forskellige tiltag.

For det første findes der 5 mio. kr. i 2020 og yderligere 10 mio. kr. pr. år fra 2021 gennem løbende effektiviseringer. De løbende effektiviseringer søges realiseret gennem, at alle kommunens institutioner og afdelinger får tilført lidt færre budgetmidler end det foregående år. Det er dermed den enkelte institution og afdelings opgave at løse opgaverne en lille smule billigere år for år.

For det andet skal der realiseres 5 mio. kr. i 2021 og yderligere 5 mio. kr. hvert år herefter gennem koncernserviceprojekter og samarbejder på tværs af forvaltningerne. Økonomiudvalget har til opgave at fastsætte hvilke områder, der skal arbejdes med på tværs af hele kommunen. De 5 mio. kr. er derfor teknisk placeret under Økonomiudvalget til senere fordeling på de relevante udvalg. Udmøntningen sker løbende i takt med at de enkelte områder er belyst og potentialerne identificeret. Det er økonomiudvalget der godkender potentialerne. Sagerne sendes til orientering til Byrådet som samtidig er dem der omplacere besparelserne til de relevante udvalg.

De resterende 20 mio. kr. findes gennem faglige analyser. I budgettet er besparelserne fordelt jævnt på alle udvalg efter deres andel af servicedriftsudgifterne. De enkelte udvalg har derfor til opgave at gennemføre analyser, der identificerer områder, som kan reduceres svarende til det sparemål, der er indarbejdet på udvalgets område for 2021. Et element i

de enkelte udvalgs arbejde med analyserne skal være at inddrage sammenligningstal og serviceniveau i udarbejdelsen af de konkrete analyser.

Udvalgenes forslag til besparelser indgår i høringsmaterialet for næste års budgetlægning. Den endelige beslutning om gennemførelse af de enkelte spareforslag besluttet derfor som en del af budgetlægningen for 2021, idet puljen til politiske ændringer kan bringes i spil til at reducere besparelserne.

Frem mod budgetlægningen for 2021 belyses serviceniveauet gennem indekstal på de enkelte områder til videre drøftelse på budget eller forhandlingsseminaret for budget 2021-24. Økonomiudvalget fastlægger inden udgangen af 2019 den konkrete proces for arbejdet med analyserne.

B. Befolkningsændringer på alle kommunens områder

Forligspartierne ønsker at fastholde fokus på, at budgettet hvert år tilpasses, så det afspejler ændringerne i befolkningssammensætningen på de store driftsområder børn, skole og ældre. Forligspartierne er herud over enige om, at det frem mod næste budgetlægning skal drøftes, hvordan der tillige kan demografireguleres på de driftsområder, der i dag ikke automatisk reguleres, nemlig kultur og idræt, trafik og grønne områder, samt økonomiudvalgets område. Forligspartierne ønsker derfor, at administrationen senest i marts 2020 kommer med oplæg til Økonomiudvalget om, hvorledes en sådan regulering kan tilrettelægges.

C. Hurtigere sagsbehandling i plan- og byggesager

Den store vækst i kommunen har resulteret i et større antal ansøgninger om byggetilladelser, herunder dispensationer fra zone- og naturbeskyttelseslinjer. Hertil kommer at listen over ventende lokalplaner vokser hurtigere end antallet af færdiggjorte planer. For at sikre de bedste vilkår for både borgere og erhvervsliv nynormeres derfor 2 stillinger i Teknik- og Miljøforvaltningen.

D. Seniorboliger i Bjæverskov

Forligspartierne er enige om at de vil forsøge at realisere et projekt om seniorboliger i Bjæverskov. Hvis projektet kan realiseres, er der enighed om at der til den tid skal afsættes de nødvendige midler til et eventuelt grundkapitalindskud.

E. Værdige sociale institutioner

Føllehavegård, som er et af Kommunens bofællesskaber for personer med betydelige og varige fysiske og psykiske funktionsnedsættelser, er utidssvarende hvad angår de fysiske rammer. Forligspartierne er derfor enige om at afsætte netto 5,7 mio. kr. i alt i 2020 og 2021 til at reetablere Føllehavegård i et alment boligbyggeri med 10 pladser. Nybyggeriet placeres i forlængelse af Køge Nord plejecenter, og forventes at kunne åbne medio 2021. Der er afsat 150.000. kr. til afledt drift. Forligspartierne er enige om at dette er et foreløbigt skøn, der skal genberegnes og tilpasses i forbindelse med 1. eller 2. økonomiske redøgørelse i 2020.

Samtidig finder forligspartierne det vigtigt at få sat fokus på den langsigtede løsning på kommunens botilbud. Forligspartierne har derfor afsat 0,5 mio. kr. i 2020 til en nærmere

udredning heraf. Udredningen skal drøftes i Social- og Arbejdsmarkedsudvalget inden udgangen af juni 2020.

F. Friplejehjem

Forligspartierne ønsker at sikre gode plejeboliger for borgerne i Køge Kommune, samt sikre, at der er tilstrækkelig kapacitet til at imødegå det stigende antal ældre med behov for plejebolig. Derfor er forligspartierne enige om, at Ældre- og Sundhedsudvalget skal arbejdes videre med at afdække mulighederne for at få etableret et friplejehjem i Køge Kommune.

G. Lommepengeprojekt fortsættes

Forligspartierne er enige om at fortsætte Lommepengeprojektet, der i de seneste år har haft stor succes med at skaffe børn i udsatte områder i fritidsjob. Effekterne af lommepengeprojektet er mange, idet fritidsjobbet skaber netværk og en indgang til arbejdsmarkedet. De unge får erfaring med at søge andre jobs, indgå i et arbejdsfællesskab, ligesom værdien af at tjene sine egne penge er positiv for de unge. Derfor har forligspartierne besluttet at afsætte 250.000 kroner til lommepengeprojektet i 2020.

H. Fremtidssikret daginstitutionskapacitet

Køge kommunes børnetal forventes at stige kraftigt over de kommende år. Forligspartierne er enige om at være på forkant med denne udvikling, så det sikres, at der er den nødvendige daginstitutionskapacitet til rådighed. Derfor afsættes der over den kommende femårsperiode 137 mio. kr. til ny daginstitutionskapacitet. Således forventes Parkvejens daginstitution at åbne i 2020.

Der er tillige forventning om, at der vil være behov for endnu en ny daginstitution fra 2021. Der er afsat 37 mio. kr. hertil, og forligspartierne er enige om, at Børneudvalget arbejder med den konkrete placering frem mod et temamøde for byrådet i november 2019. Som det tredje element i tilvejebringelse af den nødvendige kapacitet, er der afsat 77, 5 mio. kr. i perioden 2022-24.

For at sikre, at borgernes efterspørgsel efter daginstitutionskapacitet kan efterkommes på en økonomisk effektiv og et fagligt acceptabelt niveau, er forligspartierne enige om, at Børneudvalget igangsætter en analyse på dagtilbudsområdet. Analysen skal især undersøge forskellige muligheder for at imødekomme efterspørgslen uden nødvendigvis at skulle bygge nyt.

Analysen skal endvidere afdække, om der er mulighed for at ramme behovet for pladser endnu mere præcist. Analysen skal behandles i Børneudvalget og herefter fremsendes til orientering i Byrådet senest medio 2020.

I. Tidlig indsats

Forligspartierne ser den tidlige indsats over for sårbare børn i Køge Kommune som et vigtigt fokus. Køge Kommune arbejder i dag professionelt og med høj faglighed i forhold til netop sårbare børn, og forligspartierne ønsker, at man fortsætter det gode arbejde i form af bedre sociale normeringer og sundhedspleje. Derfor prioriteres 1,4 millioner kroner til området. Børneudvalget får til opgave at finde den bedst mulige måde at prioritere pengene på. Desuden prioriteres ansættelse af to sagsbehandlere i Familieafdelingen, så det gode arbejdet med projektet "Ned ad trappen – ud i livet" kan fortsættes.

J. Uddannede lærervikarer

Børn i Køge Kommunes folkeskoler skal opleve høj kvalitet og faglighed i undervisningen. Det betyder også, at forligspartierne er enige om, at vikartimer i folkeskolen så vidt muligt bør varetages af uddannet personale. Forligspartierne ønsker en prioritering af området, og øremærker 1,2 millioner kroner til dette i 2020.

K. Lejrskoler i folkeskolen

Lejrskoler i folkeskolen er et væsentligt socialt element, som forligspartierne gerne vil have tilbage i Køge Kommunes folkeskoler. Derfor prioriteres 2,5 millioner kroner i ét år til at genindføre en tre dages lejrskole i udskoling.

L. Fastholde fokus på jordsalg

Det går rigtig godt med salget af jord i Køge kommune. Så godt, at forligspartierne håber og tror, at der i 2019 og 2020 vil komme endnu flere indtægter end det høje niveau, der allerede er budgetteret med. Forligspartierne er enige om, at såfremt der kommer flere indtægter end budgetteret, så anvendes de ekstra indtægter i første omgang til jordopkøb, så det sikres, at der fortsat er mulighed for at arbejde aktivt med køb og salg af jord, og endelig til byggemodning med henblik på at kunne sælge flere parcelhusgrunde.

M. Udeservering

Forligspartierne ønsker at fremme et blomstrende café- og restaurationsliv i Køge, og er enige om, at den hidtidige betaling for udeservering på fortovsområder fjernes, så det bliver endnu mere fordelagtigt at drive restauration i Køge bymidte.

N. Renovering af Teaterbygningens tag

Forligspartierne er enige om, at der i 2019 afsættes 9,5 mio. kr. til renovering af Teaterbygningens tag.

O. Køge Marina

De sidste års udvikling af marinaområdet har betydet, at borgerne i stigende grad benytter området. For at sikre, at området fortsat kan ren- og vedligeholdes har forligspartierne tilføjet området en ekstra stilling. Desuden afsættes en halv million kroner i årene 2020 og 2021 til den videre udvikling af marinaområdet.

P. Events

Forligspartierne ønsker, at Køge Kommune kan arbejde med events, og sætter penge af til ansættelse af en ekstra medarbejder i Kultur- og Idrætsteamet, der primært skal have fokus på events.

Q. Tagrenovering på KØS

Der er problemer med taget på KØS, og som en del af budgetaftalen har forligspartierne afsat de nødvendige midler til at sikre, at museet kan bevare sin høje standard og status som statsanerkendt museum.

R. Mellembygning ved Skovbohallerne

Forligspartierne er enige om at afsætte penge til en længe ønsket mellembygning mellem de to haller i Bjæverskov. Mellembygningen skal sikre dels det øgede behov hos Skovbohallerne og Frem Bjæverskov IF, samt sikre, at medborgerhusets aktiviteter indtænkes i løsningen får erstatningslokaler, når de forlader deres nuværende lokaler på det tidligere bibliotek, som forventes solgt.

S. Besparelser i Kultur- og Idrætsudvalget

Forligspartierne har aftalt besparelser på Kultur- og Idrætsområdet på 150.000 kroner i det første år, og 300.000 kroner i de efterfølgende, som udmøntes i udvalget.

T. Musikprofilbørnehave

Ligesom der findes idrætsbørnehaver i Køge Kommune, er tanken her at etablere en musikprofilbørnehave med særligt fokus på musik. I musikprofilbørnehaven vil musikken være en integreret del af institutionens fysiske rammer, aktiviteter, pædagogiske praksis og værdier. Det betyder, at det vil være musikken, der er omdrejningspunktet i institutionens dagligdag. Musikprofilbørnehaven forventes etableret i daginstitutionen Mælkebøtten, der ligger ved siden af Musikskolen.

U. Omklædningsfaciliteter i Køge Nord FC

Byrådet vil gerne bakke op om de planer, der er i Køge Nord FC, som har behov for erstatning for de nuværende klub- og omklædningsfaciliteter. Der afsættes 10,7 millioner kroner fordelt over 2021 og 2022, og projektet udvikles i samarbejde med Køge Nord FC. Kultur- og Idrætsudvalget arbejder videre med planerne.

V. Omklædningsfaciliteter til Gørslev Idrætsforening

Forligspartierne er enige om, at der skal arbejdes med muligheden for at etablere nye omklædningsfaciliteter til Gørslev Idrætsforening, og beder Kultur- og Idrætsudvalget om at arbejde videre med en plan for dette ønske.

W. Fortsat renovering af Herfølge Stadion

I tidligere år har været afsat to gange 500.000 kroner til renoveringsarbejder på Herfølge Stadion. Med tilførsel af yderligere to millioner kroner, sikres, at Herfølge Stadion fremstår som et moderne og tidssvarende stadion. De to millioner overføres til Herfølge Boldklub som et tilskud til en kunststofbane på den eksisterende opvisningsbane, til glæde for breddeidrætten.

X. Havneområdet

Marinaudvalget har et stort ønske om at udvikle den del af Køge Havn, der kaldes "slipset". Forligspartierne giver herfra Marineudvalget opgaven med at samle de primære interesser, som består af Køge Kyst, Køge Havn og Connect Køge for at se på potentialet i en sådan udvikling.

Y. Endnu mere omfartsvej i Borup

Med årets budgetforlig har forligspartierne sikret midler til de næste etaper af omfartsvejen i Borup. Samlet set er der i dette års budget afsat 20,4 mio. kr. til etape 2, 3 og 4. Sammen med de 3,8 mio. kr. der blev afsat i sidste års budgetlægning sikres det, at omfartsve-

jen anlægges fra rundkørslen og frem til Ørningevej. De første 3 etaper frem mod Møllebankerne forventes at åbne ultimo 2020. Den 4. etape frem mod Ørningevej forventes at åbne i 2021.

Z. Cykelsti langs Ølbyvejen

Forligspartierne er enige om at anlægge en cykelsti delvist finansieret af statslige midler. Cykelstien etableres langs Ølbyvejen fra Salbyvej til motorvejen.

Æ. Udvikling af Herfølge

Køge Kommune er i fuld gang med en række byudviklingsprojekter, der får stor betydning for borgere og virksomheder. Forligspartierne er enige om, at når den kommende byudvikling i Herfølge igangsættes, sker det med baggrund i en arkitektkonkurrence og masterplan.

Ø. Bus 103

Fremkommelighed er et væsentligt fokusområde i en så stor og forgrenet kommune som Køge. Derfor beslutter forligspartnerne at afblæse en varslet lukning af busrute 103. Ruten bliver særligt benyttet af pensionister i dagtimerne, derfor vil ruten fra december 2019 køre efter samme køreplan som i dag, bortset fra den sidste, sene afgang.

Å. Øget vedligehold af kommunens bygninger

Med budgetforliget afsætter forligspartierne 2,5 millioner i 2020 til et øget vedligehold af kommunens bygninger. Derudover er der mulighed for, at der allerede i 2020 kan gennemføres energibesparende foranstaltninger i kommunale bygninger inden for en ramme på 10 millioner kroner, hvoraf de ni millioner kan lånefinansieres.

AA. Landsbypulje

Udvikling af landsbyerne i Køge Kommune er et væsentligt fokusområde for forligspartierne, der derfor har afsat 500.000 kroner til en landsbypulje i 2020.

BB. Hurtigere sagsbehandling i plan- og byggesager

Den store vækst i kommunen har resulteret i et større antal ansøgninger om byggetilladelser, herunder dispensationer fra zone- og naturbeskyttelseslinjer. Hertil kommer at listen over ventende lokalplaner vokser hurtigere end antallet af færdiggjorte planer. For at sikre de bedste vilkår for både borgere og erhvervsliv opnormeres derfor to stillinger i Teknik- og Miljøforvaltningen.

CC. Klimaplan

Forligspartierne ønsker, at Køge Kommune fortsat er med i front med sin indsats for at forbedre klimaet. Kommunen er udvalgt til at være med i et projekt blandt de 20 mest initiativrige kommuner i Danmark. Køge Kommunes strategiske energiplan fra 2016 skal revideres. Hertil kommer en række aktiviteter som er en del af kommunens medvirken i Realдания/Concito - projektet DK2020. Projektet forankres i Det Grønne Hus som en del af Køges grønne omstilling.

DD. Skovrejsning

Forligspartierne er enige om, at små tiltag i forbindelse med klimaet kan gøre en stor forskel, og at man i samarbejde med borgerne vil kunne flytte en del på det grønne regnskab. Derfor afsætter forligspartierne 100.000 kroner til facilitering og kampagner, der skal motivere borgere til skovrejsning i kommunen, og ad den vej bidrage til et positivt CO2-regnskab. Midlerne tildeles det grønne hus som dermed får en rolle i forhold til at hjælpe borgere, der gerne vil bidrage til skovrejsning i kommunen, og som har brug for rådgivning.

EE. Igangværende anlægsprojekter

Forligspartierne er enige om at igangsætte en kortlægning af igangværende anlægsprojekter, hvor afsluttende faser udestår. Kortlægningen skal omhandle fx infrastrukturprojekter, Køge Idrætspark med videre, og samle overblikket på tværs af kommunens store udviklingsprojekter.

FF. Cykelsti i Ejby

Forligspartierne afsætter 5 millioner kroner i 2023 til fortsættelse af cykelsti, der skal gå fra Lille Salby til Ølbyvej i Køge.

GG. Omfartsvej i Ølby

Der afsættes 8 millioner i 2022 til etablering af en omfartsvej i Ølby.

HH. Demens

Forligspartierne ønsker at sætte fokus på, at flere borgere ramt af demens og deres familier har brug for, at der etableres flere demensvenlige boliger. En større del af borgerne oplever, at der er et stort behov for aflastning af disse familier. Et fokus på området kan indtænkes i arbejdet med friplejehjem.